

HOJA Z GRIČA NA GRIČ
MED ŽLAHTNIM RASTLINJEM

POT V GORICE

FRANC PELCL

Gorski svet je bil prebivalcem vinorodnega območja Prekmurja, oddaljenega od Mure kakšno uro hoje, v preteklosti razmeroma težko dosegljiv, zato je bila mogoče še toliko večja želja Prekmurcev po gorah ali vsaj po planinskem delovanju. V številnih delovnih kolektivih je zdaj planinsko društvo, celotno območje pa sicer spada pod planinsko društvo Gornja Radgona, ki je številčno sicer precej skromno, vendar kar delavno.

Takšne so poti po goricah

Marsikdo, ki je potoval iz Gornje Radgone proti Murski Soboti ali Ljutomeru, se je na desni strani zagledal v griček s cerkvijo na vrhu, ki je okrog in okrog do vrha porasel z vinsko trto. Od daleč je videti kot kapelica, ko pa se ji človek približa, vidi, da je to lepa cerkev, ki so jo pred kratkim polepšali in obnovili. Največ zasluga za to ima tamkajšni dušni pastir, ki je tudi velik ljubitelj narave; številni krajanji tega kraja, Kápele, se morajo zahvaliti prav njemu, da so spoznali naše gore, saj vsako leto organizira »srečanje v naravi«, kot sam pravi.

Z GRIČEV NA GORE

Eden od tamkajšnjih kmetov, ki se je udeležil takšnega srečanja, je ves žarel od sreče, ko se je vrnil s Triglava:

»Pogosto sem poslušal, ko so ljudje pripovedovali, da ni težko priti na vrh Tri-

glava, toda sam sem prestal strahu kot še nikoli doslej. Samo pomisli: en sam neroden korak po tistih ledenih skalah gor od Kredarice — pa te ne bi mogel nihče rešiti. Nekateri od naših so imeli rokavice, zame pa ni bil noben klin premrzel. Klobuk sem si že na začetku te kalvarije stlačil v žep. Od strahu mi je bilo bolj vroče kot prejšnji teden, ko sem škropil vinograd. Toda ves čas sem si prigovarjal: če so zmogle tiste ženske, s katerimi smo se srečali tam pri tisti veliki markaciji, bom tudi jaz.

Najhujše se je začelo na grebenu med Malim in Velikim Triglavom; potihem sem molil in hkrati preklinjal tistega, ki me je naštimal tja gor. Veliko vprašanje je, če bi prišel gor, toda pomagala mi je megla, ki je postajala vedno gostejša in naposled nisem nič več videl v tiste strašne

prepade na obe strani. Drugi so pozneje pripovedovali, kako je tam pihalo; jaz pa se ne spomnim nobenega vetra. Pred očmi sem imel te vinograde tukaj okoli in svojo klet in bil skoraj prepričan, da nikoli več ne bom pil iz tistega soda tam v kotu.

Ne morem pa ti povedati, kako sem vse to na vrhu hitro pozabil. Imel sem občutek, da sem najsrečnejši človek na svetu. Spremljal me je samo še strah, kako bom prišel dol, ki pa sem se ga kmalu znebil, ko smo sestopali proti Doliču. Po tisti strani smo bili naenkrat na melišču, kjer nam je vodnik dovolil, da lahko vsak potegne požirek tistega proti prehladu, sicer bi še kar naprej nosil skoraj polno ploščato čutarico.«

VESELA POPOTOVANJA

Toliko strahu na kapelskem območju prav gotovo ne bo nihče skusil. V tem kraju je večja nevarnost, če zaideš pregloboko v kakšno vinsko klet.

Seveda pa tudi tod velja star pregovor, da je vsepovsod kaj zanimivega, samo z zaprtimi očmi ne smeš hoditi okrog. Kapela je že ena od takih točk, ki bo obisk dobro poplačala, saj se popotnik tam sreča z neoskrunjeno naravo.

Z avtom se je mogoče pripeljati skoraj do cerkve, od koder se ponuja prav lep razgled. Proti severu se pod nami razprostirajo Radenci, kjer človek lahko veliko naredi za svoje zdravje; kdor ima dobro kondicijo, potrebuje po trimski stezi iz Radenec na Kapelo eno uro, če ga seveda ne zamoti kakšna gostilna. Če pa že zavijete s poti, zahtevajte tam kapelčana ali janževca, samo presenečeni ne bodite, če ga boste plačali dražje kot na Vršiču...

Nekoliko levo od Radenec se nam ponuja pogled na Gornjo Radgono ter Schökel in Gaberl v Avstriji na obzorju. Na vzhodni strani se odpira pogled na Panonsko nizino, ki jo z leve strani obroblija grič Goričkovega, na katerih se svetlikajo cerkvice, kot se svetlika Kapela, če jo gledamo iz Murske Sobote. Na južni strani nam obzorje zaključuje Donačka gora, levo od nje je Ivanščica na Hrvaškem, desno pa Boč. Na zahodni strani je pred nami Pohorje, kjer lahko ob lepem vremenu s prostim očesom vidimo večje zgradbe, desno od tod je Kozjak, v sredini pa Peca. Korralpe na severozahodu se nam tudi zdijo čisto blizu; prepoznamo jih po dveh stolpih nekoliko nenavadne oblike. To so rudarske naprave, ki so močno oskrunile to gorstvo. Tik pred očmi pa imamo različne vrhove; tako se namreč imenujejo okoliške vasi, kot so Hrašenski, Rožički, Rački, Okoslavski, Dragotinski, Radenski, Melajnski in Janžev vrh. Najdaljša peš hoja je na Janžev vrh, do koder je s Kapele približno eno uro. Vendar tam nikakor ne bi smeti pozabiti nečesa: ustaviti se v Janževem hramu.

V dolinah med temi vrhovi pa so travniki, polja in mešani gozdovi, ki ponekod visoko pokrivajo predvsem severna pobočja. Ti gozdovi dajejo tej pokrajini poseben čar, če jih gledamo v pozni jeseni, ko nam rišejo tisoče barv.

Narava je tod še precej čista. Če se popotnik odpravi po planinsko v katerega od bližnjih krajev, se skoraj gotovo spotoma sreča s kakšno divjadjo, predvsem srnjadjo. Gostišče okoli Kapele slovijo po dobrih vinih. Pravo doživljate za popotnika, ki ni iz teh krajev, pa je, če se ustavi pri katerem od zasebnih vinogradnikov in tisto toliko opevano kapljico poskusi v njegovi vinski kleti. Vendar naj bi popotnik prej za vsak primer povprašal, kje je v bližini kakšen kmečki turizem, da ne bi bil pozneje razočaran. Razumeti je treba, da ima tod veliko domačij dobro domače vino, ki ga želi nekaj tudi prodati.

KAKO NAJDETE KAPELO?

Najlepše je te kraje obiskati v času trgatve. Ni dobro, če bi hodili po neobranih goricah, saj bi si tak popotnik lahko nakopal sitnosti in neprijetnosti. Toda ljudje so tod ob trgatvi izredno radodarni; pravijo: kolikor se na dan trgatve pozoba, nikjer ne manjka. Če boste srečali bren-tarja, ki bo nesel težko naložen tovor iz vinograda, ga kar brez strahu vprašajte, če ima kaj sladkega; prav gotovo ne boste ostali praznih rok.

Na popotovanju po teh krajih si ne pozabite ogledati starih lesenih stiskalnic, preš, ki jih še vedno uporabljajo.

Kapela na nekaterih zemljevidih ni označena. Najlaže jo boste našli, če vzamete v roke zemljevid Slovenije, položite nanj ravnilo, ga nastavite na Aljažev stolp vrh Triglava in potegnute črto prek Prešernove kočice na Stolu in Doma pod Peco ter se ustavite na tej črti malo pred reko Muro, kjer je Kapela.

Ob tej črti pa se lahko tudi malo zamislite: tako majhna dežela je to, po naravi pa tako bogata! Kaj vse lahko samo ob tej črti vidimo in doživimo!

In koliko šele lahko vidimo in doživimo, če potegnemo takšne črte z vrha Triglava na vse strani!

KNJIGA ZA PLANINSKO KNJIŽNICO

SPOROČILO GORÁ

REINHOLD STECHER

Razmeroma zelo neopazno je Župnijski urad Ljubljana-Dravilje pred letošnjimi poletnimi počitnicami izdal knjižico »Sporočilo gorá«, 28 kratkih razmišljanj innsbruškega škofa in gornika Reinholda Stecherja. »Slike in misli te knjige,« piše v uvodu avtor, »bi rade nekoliko odprle notranje bogastvo gorá. Obračajo se na tiste gorske popotnike in hribolazce, ki na višinah iščejo nekaj več kakor zdravje, gibanje, kisik, od sonca ožgano kožo in požirek v točilnici gorskega hotela. — Iz srečanj z mnogimi ljudmi na plezalnih poteh in po ledenih podorih, na potepanjih in na klopi pred kočami sem prišel do prepričanja, da danes mnogi iščejo to notranje bogastvo gorá.«

Kot je zapisano v uvodu k slovenski izdaji, je knjiga izšla v izvirniku, v nemščini, kot monografija s prekrasnimi barvnimi posnetki, ki so se jim morali slovenski založniki izključno iz denarnih vzrokov odpovedati, »da bi bile te lepe misli dostopne čim širšemu krogu ljubiteljev naših gorá, zlasti mladim. Besedilo je tudi sámo vredno natisa...«